

MEMO Tarbijate Nõuanderühma istungist

12.-13.oktoobril 2017.a Brüsselis

Welcome by the chair

Istungi avas ja seda juhatas Mrs Carina Törnblom, nõunik Direktoraadi tarbijaõiguste üksuses. Päevakava oli seekord tihe ja teisel päeval jätkus ka töö aktiivselt peale lõunapausi. Kuulati mitmeid lisa ettekandeid ning arutati aktiivselt käsitletud teemadel.

Consumer Policy updates by the Commission

Lühiülevaate andis Carina Törnblom. Siin Komisjon tõi esile energia teemalise kampaania läbi viimise esmalt Tsehhi Vabariigis ja seejärel Portugalis, Kreekas ja veel Rumeenias. Lühike järeldus on, et vaja on eeskätt tööd teha tarbijate jaoks kohalikul tasandil. Selle projekti kohta on koostatud ka raport. Järgmisena mainis Carina Törnblom, et raudteel reisijate määruse kohta on Komisjon esitanud ettepanekud, et parendada selle transpordi liigi kasutajate võimalusi ja õigusi. Siin: reisijate õiguste osas – ühtsed reeglid nii kaugsõidu-, piiriüleste kui ka kohaliku rongisõidu kasutajatele; paremat infot reisijatele (sh piletil), keelata diskrimineerimine reisija residentsuse järgi; parem kaebuste lahendamise võimalused.

Carina Törnblom teatas veel, et Euroopa Komisjoni president J.Cl. Juncker kasutas 13.septembril 2017.a oma esinemisel väljendit ``...new deal for Consumers``, et liikmesriikide tarbijakaitse valdkonna asutustel tuleb süvendada praktilise jõustamise aktsioone EL tasandil, tegutsedes efektiivsemalt ja koordineeritumalt. Selle teate selgituseks toimus Nõuanderühmal kohtumine Justiits- ja Tarbija Direktoraadi asedirektori mr. Francisco F. Morilloga järgmisel päeval 13. oktoobril lõunapausi ajal. Direktoraat on saanud moraalset toetust oma tegevustele.

Fitness Check of the consumer marketing law

Mr Joachim Nielsen Frislid Komisjonist tegi asjaliku ning ülevaatliku ettekande kuidas on selle seaduse olukord. Viidi läbi ka avalik konsultatsioon erinevatele osapooltele. Lühidalt, valdavalt seadus on rakendunud ja täidab eesmärgi, samuti sobivad reeglid onlines toimuvale. Vaatamata sellele, et seadused toimivad, on vaja tõsta nii ettevõtjate kui ka tarbijate teadlikkust seaduste praktilise rakendamise poolel. Komisjonil on eesmärk teha väikeseid muudatusi seaduses ja see eeskätt puudutab onlines tehtavat. Näiteks, mis ikka on tasuta digitaalne teenus (free digital services) kas isikuandmed või raha. EL tasandil tarbijatele vaja paremat võimalust hüvituseks ebaausate kaubandustavade kasutamise korral, lihtsustada mõned reeglid lepingu eel ja lepingust loobumisel. Samuti on vaja rohkem läbipaistvust, arusaadavust onlines turuplatvormi kohta (online marketplace) – tihti tarbija ei

tea kes on tema lepingupartner ja kas tarbijaõigus on siin rakendatav või mitte jne. Üheks probleemiks on ebausate kauplemistavade direktiivi(UCPD) rakendamisel, et liikmesriigi(LM) on rikkumiste eest trahvid, sanktsioonid ebapiisavad. Siin peaks LM-d tegema rohkem koostööd.

Enforcement Cooperation State of Play

Ms. Marie-Paule Benassi andis selgitusi mida uut novembris Europarlamendis vastvõetav täiendatud ning eelnevalt põhjalikult revideeritud koostöömäärus(CPC Regulation) kaasa toob liikmesriikide rakendusametuste vahelise koostöö osas. Uus süsteem reguleerib paremini liikmesriikide rakendusametuste vahelise koostöö prioriteete EL ja kohalike tegevuste ning aktsioonide vahel. Näiteks luuakse ka siin Alert süsteem olulistest rikkumistest teavitamiseks. Samuti saavad tarbijakaitse valdkonna järelevalve asutused juurde võimu –sulgeda veebilehekülgi(rikkujad), õiguse saada täielikku teavet veebilehelülgedele omanikelt, teha pimeoste(mysteri shopping) jm. Uues määruse on punkt ka selle kohta, et tarbijaorganisatsioonid annavad tarbijatele teavet ja saavad konsulteerida neis küsimustes ametiasutustega.

Dual Food Quality

Siin tegi ettekande ka ms. Marie-Paule Benassi, kes alustas teabega, et toidu kvaliteedi küsimus lahvas EL-s poliitilisel tasandil. K omisjoni korraldusel tehti 10 testi, kuid ei leitud midagi märkimisväärset erinevust toidu kvaliteedi osas. Ta mainis, et EL seadused selle valdkonna jaoks on olemas. Siin tuleb lugusid lahendada juhtumite põhiselt tuginedes ebausate kaubandustavade direktiivi sätetele, kui on tegemist eksitava brändi reklaamiga ja toote kvaliteediga. Siin võivad suure tõenäosusega brändid eksitada tarbijat ning järelevalveasutused peavad tegelema sellega. Ettekande järel tekkis väike arutelu, kus CZ esindaja väitis, et leiti erinevusi beebitoidus nende turul olevate toodete ning Saksa ja Austria turul müüdava tootega. SI esindaja mainis, et suurem probleem seal kus on müügil sarnase välimusega tooted, kuid kvaliteet on erinev; FIN testiti vitamiinikapsleid, mille tulemusena selgus, et reklaamitud toimeaineid ei sisaldanudki kapsleis.

EKomisjon mainis, et võimaldavad Liikmesriikide järelevalveasutustele suure kahtluse korral teha teste, kui vaja.

Consumer Condition Scoreboard

Peale lõunapausi tutvustas mr. Dan Dioniese tarbijaturu toimimise nn ``punktitabeli`` I poolaasta tulemusi, mis avaldati koos pressiteatega juulis. Üldiselt võib väita, et tarbijaturul rakendatakse ja järgitakse seadusi päris kenasti. Tabelitest nähtub, et viimasel perioodil on eriti kiiresti kasvanud tarbijate usaldus teha oste online ja eriti piiriülel, ca 20% kasvu. Huvitav on, et samas on tabelites näha kaupluste mitte suurt huvi laiendada oma

piiriülest äritegevust. Esineja mainis, et aastatega on selle infovahendi usaldusväärsus ja metodoloogia loksunud paika. Tulemuste vaatamisel peaks arvestama siin suhtelisuse koefitsendiga, tegemist on küsitlusega.

Evaluation of the Consumer Programme

Euroopa Komisjoni Justiits- ja Tarbijakaitse Direktoraat tellis uuringu hinnangu andmiseks tarbijakaitse valdkonna 2007.-2013.a ja 2014.-2020. a. perioodide programmide tulemuslikkuse kohta, mida saavutatud ja mida veel tehakse nende programmide raames. Tellimuse täitjaks sai hiljuti CIVIC Consulting nimeline firma, mille direktor mr Frank Allevelt tutvustas tehtava uuringu metodoloogiat. Esimene aruanne valmib neil detsembris 2017.a.

Järgmisena tegi ettekande BEUC-i projektijuht kuidas on ``Consumer Champion`` projekt toimunud, mitme liikmesriigi tarbija organisatsioonide aktiviste on koolitatud koha peal (local) ja kuidas on edenenud koolitus elektroonilisel teel. Tundub, et projekt toimib kenasti.

Teine päev, 13.oktoober

Synopsis of ECCG Members Annual Reporting

Carina Törnblom, istungi juhataja mainis, et kahjuks mitte kõik ei ole tähtjaks aruannet esitanud ja palus seda kindlasti teha. Komisjon andis võimaluse kõigile istungist osavõtjatele väga lühikeseks sõnavõtuks nn ``lauaring``. Alustati neist, kes polnud veel aruannet esitanud, siin ilmnes kirjavahetuse apse, suvine aeg. Lühidalt: kõik toonitasid rahastamise probleeme ja paljud sõnavõtjad toonitasid riigiasutuste esindajate mittemõistvat suhtumist tarbijaühingute tegevusele. Suuremates ja vanemate traditsioonidega riikides on siin ka olemas ikka tasustatud töötaja(d). Komisjon palus lühidalt eeskätt tegevuste osas infot ja siin oli ka pilt väga erinev. Mõned näited: Iiri- praegu toidu ohutus; FIN – kiire digiteenuste areng ja on inimesi kes ei jõua kõigega kiiresti kaasa minna, transpordi probleemid maapiirkondades; Rootsi (SE)- mõistlik tarbimine (sustainable consumption), eco-märgistus; POL- tarbijate teadlikkust ikka vaja tõsta; Saksa (DE)- nad tugevad, kuid probleeme suurte pankadega, kes võtavad ikka tasu arve avamise eest; Chec- neil ADR ei toimi just hästi; Läti- kiitis, et ADR toimib hästi; jne Eesti viimane ja sain mainida, et siin ka ADR toimib hästi.

Consumer Organisations involvement

Selle päevakorra punkti juures tegi esimesena ettekande Guido Adrianessens Rahvusvahelise Tarbija Uuringu ja Testimise firmast (International Consumer Research and Testing, ICRT), kes andis ülevaate selles erafirmas tehtavate testimiste tingimustest ja kes on liikmeks, kuidas jagatakse testimise kulusid. Nad kasutavad ca 60 labori teenuseid. Testimise tulemusi avaldavad vaid tarbijaorganisatsioonid, kes on liikmeks, kes tellivad teste ja nii vastutus tulemuste eest lasub neil. ICRT-l on liikmeid üle maailma 33 riigist.

Järgmisena tegi konkreetse ja asjaliku ettekande ms. **Isabelle Buscke** Saksa tarbijakaitse katusorganisatsioonist (Verbraucherzentrale Bundesverband) kuidas nad jälgivad eeskätt tarbijaturul toimuvat digikeskonnas.

Lõunapaus 12:15-14:05 koos Justiits- ja Tarbija Direktoraadi asedirektori mr Fransisco F. Morilloaga. Ta tutvustas Komisjoni plaane. Direktoraat on saanud moraalset toetust oma tegevustele. Peale sõnavõttu toimus elav arutelu – garantiiküsimused, ravimifirmade tegevus, ikka finantsturul toimuv jne.

Re-thinking the consumer movement

Pealelõunat toimus workshop- arutelu kuidas ikka tarbijaorganisatsioonide tegevust ja tegevuse aktiivsust parandada sh finantseerimise probleeme lahendada. Komisjoni **tarbijapoliitika osakonna juht mr. Renatas Mazeika** tegi lühikokkuvõtte tarbijaliikumise seisust. Komisjon algatas juba selle aasta alguses diskussiooni Euroopa Tarbijate Nõuanderühma (ECCG) liikmete kaudu tarbijaliikumise seisust pildi saamiseks. Eesmärk on tarbijaliikumise rolli aktiveerimine, parendamine. Komisjon kutsus 5. septembril Brüsselisse vabahtlikest ECCG liikmetest töögrupi, et arutada süvitsi probleemi ja töötada ettepanekud edasiminekuks.

See 13. oktoobri pealelõunane töögruppidesse jagatud arutelu oli jätkuks Komisjoni poolt 14. juuni koosolekul tõstatatud teemale vabatahtliku tarbijaliikumise parendamisel. 5. septembril Brüsselis kogunenud töögrupi tegevusest kuulati diskussiooni alustuseks kolme esinejat. Ettekande 5. septembri kokkusaamise tulemustest tegid: Monique Goyens BEUC-ist, kes mainis, et üldiselt tundub tarbijakaitse poliitika teistele nishi poliitikana, pole oluline. Tuleb kiiresti teha valmis, hiljemalt kevadeks 2018. a. ECCG strateegia ja siis seda promoda. Juha Beurling Soome tarbijaühingust andis ülevaate olemasolevatest tarbijaorganisatsioonide rahastamise mudelitest ja milline võiksid olla tulevikus ka rahastamise mudelid ja seda tegi ka kolmas ettekandja Breda Kutin Slovenia tarbijaühingust. Seejärel jagati osavõtjad kolmeks tööruhmaks ning üritati leida poole tunni jooksul lisa ideid kuidas edasi minna. Komisjon üritab koostada kokkuvõtet. Teema so strateegia koostamine on jätkuvalt päevakorras ja sel teemal on veel kavas kokkusaamine selle aasta sees.